

Załącznik do projektu uchwały Nr 31/223/2016
Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Poznaniu
z dnia 16 grudnia 2016 r.

Strategia Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na lata 2017-2020 z perspektywą do 2025 r.

Poznań 2016

- I. **Wprowadzenie do Strategii WFOŚiGW na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2025 r.**
- II. **Analiza europejskich i krajowych wyzwań ochrony środowiska.**
- III. **Cel strategiczny, misja i wizja.**
- IV. **Diagnoza stanu środowiska w województwie wielkopolskim:**
  - a. Stan i zagrożenia dla środowiska,
  - b. analiza SWOT stanu środowiska i jego finansowania w województwie wielkopolskim,
  - c. dokumenty krajowe i regionalne
- V. **Kierunki wsparcia ze środków WFOŚiGW w latach 2017-2020.**

Priorytet I: Ochrona zasobów wodnych
Priorytet II: Ochrona powierzchni ziemi
Priorytet III: Ochrona atmosfery
Priorytet IV: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów
Priorytet V: Edukacja ekologiczna
Priorytet VI: Zarządzanie i monitorowanie środowiska
- VI. **Wskaźniki i efekty ekologiczne**
- VII. **Struktura organizacyjna i instrumenty finansowania**
  - a. Analiza SWOT Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
  - b. Organizacja i instrumenty finansowe WFOŚiGW w Poznaniu
  - c. Polityka komunikacyjna
- VIII. **Finansowanie według Priorytetów.**
- IX. **Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.**
- X. **Udział Wojewódzkiego Funduszu Ochrony i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w programach i porozumieniach rozwoju regionalnego i ochrony środowiska.**
- XI. **Ramy czasowe obowiązywania Strategii, aktualizacja i ocena funkcjonowania strategii.**

I. Wprowadzenie do Strategii WFOŚiGW na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2025 r.

Ochrona środowiska jest jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych naszego kraju. Regulacje wynikające z polskiego i europejskiego prawodawstwa, jak i zobowiązania cywilizacyjne związane z prawem do życia w nieskażonym środowisku nakładają nowe obowiązki na wszystkich użytkowników, a w szczególności na państwo polskie, samorzady i wszystkich potencjalnie korzystających ze środowiska.

Europejski system prawny odnoszący się do zagadnień ochrony środowiska, nakładający państwa członkowskie do jego wdrożenia powoduje, że zagadnienia ochrony środowiska są elementem praktycznie wszystkich aspektów życia publicznego – zagadnień rozwoju regionalnego, rozwoju gospodarczego, polityki przestrzennej, gospodarki komunalnej oraz zdrowia i bezpieczeństwa – i mają charakter horyzontalny.

Środowisko jest czynnikiem warunkującym rozwój gospodarczy i społeczny, ma wpływ na kondycję zdrowotną społeczeństwa – jego ochrona jest zatem czynnikiem warunkującym, wzmacniającym i ukierunkowującym rozwój państwa.

Rozwój gospodarczy w Europie stwarza coraz to nowsze zagrożenia z tytułu przekroczeń norm środowiskowych we wszystkich jego komponentach. Istnieje zatem konieczność podejmowania coraz to nowszych wysiłków natury prawnej i organizacyjnej w zakresie minimalizowania wpływu wszystkich prowadzonych przedsięwzięć na środowisko. Dotyczy to inwestycji, jak i eksploatacji zasobów, ochrony i wzmocnienia różnorodności biologicznej oraz działań w obszarze komunikacji, edukacji i promowania ekologii.

Zwiększające się wymagania korzystania ze środowiska są związane ze wzrostem zapotrzebowania na środki finansowe. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (w dalszej części zwany Funduszem lub WFOŚiGW), regionalna instytucja finansów publicznych, jest jednym z najważniejszych partnerów samorządów i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska w regionie.

Rola Funduszu jako instytucji finansującej przedsięwzięcia proekologiczne systematycznie wzrasta. Dzięki zaangażowaniu finansowemu Funduszu są realizowane liczne przedsięwzięcia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.

„Strategia Działania WFOŚiGW w Poznaniu na lata 2017-2020 z perspektywą do 2025 r.” precyzuje kierunki, zakres, formy i skalę tej pomocy finansowej, wpisane w strategię rozwoju i potrzeby regionu, jak również określa kierunki i szanse na przejęcie nowych obowiązków w tym zakresie. Jest także regionalną środowiskową odpowiedzią na rządowe strategię

rozwoju uwzględniające obszar ekologii, jako jednego ze wskaźników rozwojowych naszego kraju.

Fundusz jest jedynym podmiotem w regionie finansującym przedsięwzięcia pro środowiskowe na taką skalę, z tak dogodnymi warunkami udzielanej pomocy (najniższe oprocentowanie, korzystny okres spłaty, brak prowizji, sposobność finansowania dotacyjnego dużej części zadań) oraz oferującego nowe produkty.

Funduszu pełni także rolę instytucji wspierającej beneficjentów realizujących zadania na terenie Wielkopolski w procesie pozyskania środków unijnych poprzez preferencyjne warunki wsparcia finansowego dla realizowanych projektów – jako szerszego elementu wsparcia procesu efektywnego wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na ochronę środowiska i politykę zrównoważonego rozwoju.

WFOŚiGW pełni rolę centrum kompetencji w zakresie a) analityczno-doradczym oraz b) działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych kierowanych do ogółu społeczeństwa celem budowy świadomości ekologicznej i kształtowania właściwych postaw w obszarze ochrony środowiska.

Podstawy prawne i okres obowiązywania Strategii

Prawne i finansowe podstawy działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu przede wszystkim sformułowane są w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zmianami), ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 226 poz. 1479).

Niniejsza Strategia obejmuje lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025, jest opracowana zgodnie z art. 400h ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska i uchwalona przez Radę Nadzorczą WFOŚiGW w Poznaniu w dniu 16 grudnia 2016r.

II. Analiza europejskich i krajowych wyzwań ochrony środowiska.

Ochrona środowiska będąc jednym z największych wyzwań rozwojowych ludzkości decyduje o kierunkach i tempie rozwoju, warunkuje społeczne i zdrowotne tło tego rozwoju. Ochrona środowiska ma wpływ na czynniki krótko-, średnio- i długookresowe, przeciwdziała negatywnym czynnikom zdrowotnym, zmniejsza złe oddziaływanie na otoczenie, a także stwarza warunki do zmniejszenia chłonności surowcowej, energetycznej i środowiskowej.

Jednym z ważniejszych wyzwań jest pogodzenie ochrony środowiska z tendencjami rozwoju gospodarczego w ten sposób, by rozwój nie prowadził do większej eksploatacji środowiska, a korzystał z jego zasobów w sposób zrównoważony i w większym stopniu wykorzystywał surowce przetworzone.

Szacując wskaźniki rozwoju gospodarczego – poza czynnikami ekonomicznymi, społecznymi i politycznymi – w większym stopniu należy uwzględniać uwarunkowania środowiskowe. W większym stopniu należy uwzględniać wpływ działalności gospodarczej na środowisko w kontekście ochrony środowiska przyrodniczego, ochrony zasobów, a także dostosowania do zmian klimatu – w aspekcie zaspokajania dostaw wody, żywności, zapewnienia trwałości ekosystemów. Ważnym wyzwaniem jest przeciwdziałanie rozwojowi chorób, których powodem jest zanieczyszczone środowisko.

Niezwykle ważnym czynnikiem rozwoju jest dostępność do zasobów wody – ograniczone zasoby wodne, poziom skażenia są czynnikiem zagrożeń dla rozwoju gospodarczego, jak i zagrożeń dla jakości życia.

Uwarunkowaniem coraz bardziej liczącym się w planowaniu rozwoju są koszty ochrony środowiska, koszty przeciwdziałania degradacji środowiska, jak i dostosowanie do zmian klimatycznych. Oznacza to potrzebę coraz silniejszego uwzględniania tych kosztów w procesach rozwojowych w skali globalnej, kraju i regionów. Powoduje to konieczność uwzględniania kosztów inwestycji ochrony środowiska, jak i kosztów ewentualnego spowolnienia tempa rozwoju z powodu degradacji środowiska.

W „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju” po stronie wyzwań rozwojowych, jako element nowego modelu rozwoju wskazuje się konieczność planowania odpowiedzialnego rozwoju, w którym „następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych”. W takim ujęciu „efekt środowiskowy zrównoważonego rozwoju mierzony będzie przede wszystkim jakością wody, powietrza i różnorodnością biologiczną”.

Wyzwaniami szczególnymi, wymagającymi interwencji publicznej – zarówno w skali Europy, Polski i Wielkopolski – są:

- a. wdrożenie mechanizmów ograniczenia chłonności zasobów i surowców energetycznych w gospodarce i rozwoju regionalnym,
- b. zwiększony poziom odzysku surowców w kontekście wdrożenia mechanizmów gospodarki o obiegu zamkniętym,
- c. transformacja gospodarki w stronę gospodarki niskoemisyjnej,

- d. wdrażanie rozwiązań innowacyjnych w ochronie środowiska i zwiększona rola sektora publicznego w tym zakresie,
- e. aktywna polityka ochrony środowiska na obszarach miejskich poprzez m.in.: przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i zmniejszaniu obszarów zielonych, zapewnienie dostępu do zasobów czystej wody, zapobieganie niskiej emisji, wdrożenie systemowych rozwiązań w gospodarce odpadami, rekultywację terenów zdegradowanych, a także adaptacji do zmian klimatu,
- f. ochrona zasobów wodnych poprzez m.in. procesy małej i dużej retencji, gospodarkę wodno-ściekową, planowanie przestrzenne uwzględniające i chroniące zasoby wodne, gospodarowanie wodami opadowymi, wdrażanie procesów i technologii ograniczających nadmierną wodochłonność,
- g. powiązanie planowania przestrzennego z potrzebami ochrony środowiska i zasobów,
- h. przeciwdziałanie fragmentaryzacji środowiska przyrodniczego i degradacji zasobów przyrodniczych,
- i. wdrożenie mechanizmów zarządzania siecią komunikacyjną pod kątem zmniejszenia emisyjności oraz poprawa zarządzania komunikacją publiczną na obszarach miejskich i podmiejskich ,
- j. wdrożenie rozwiązań efektywności energetycznej i zwiększających bilans OZE w gospodarce,
- k. zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza,
- l. wzmocnienie różnorodności biologicznej,
- m. ochrona zasobów leśnych,
- n. ochrona gleb przed degradacją i remediacja zanieczyszczonej powierzchni ziemi.

III. Cel strategiczny, misja i wizja.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu jest elementem systemu finansowania ochrony środowiska. W perspektywie strategicznej do 2025 r. WFOŚiGW w Poznaniu, współpracuje ze wszystkimi instytucjami, podmiotami i osobami zaangażowanymi w problematykę ochrony środowiska, skutecznie i elastycznie wspiera beneficjentów w realizacji przedsięwzięć na terenie Wielkopolski służących poprawie stanu środowiska i zrównoważonemu gospodarowaniu jego zasobami.

Cel strategiczny

Wspieranie przez WFOŚiGW w Poznaniu przedsięwzięć służących środowisku przyczynia się do poprawy stanu środowiska i tym samym do stabilnego i efektywnego rozwój regionu.

Misja

Skutecznie wspieramy działania i inwestycje na rzecz środowiska w województwie wielkopolskim.

Wizja

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu jest nowoczesną, profesjonalną, darzoną zaufaniem, regionalną instytucją finansów publicznych zaangażowaną w politykę rozwoju regionu, prowadzącą szeroką współpracę z zainteresowanymi podmiotami i poprzez współfinansowanie działań i inwestycji na rzecz ochrony środowiska, jest podmiotem wspierającym ochronę środowiska jako czynnika wzmacniającego i stabilizującego rozwój Wielkopolski.

IV. Diagnoza stanu środowiska w województwie wielkopolskim.

Województwo wielkopolskie (Wielkopolska) położone jest w zachodnio – centralnej części Polski, w strefie klimatu umiarkowanego, z wzajemnie przenikającymi się wpływami morskimi i kontynentalnymi, zajmując powierzchnię 29 827 km². Północna i zachodnia część województwa to kraina lasów i pojezierzy, sprzyjająca rozwojowi turystyki, część południowa związana jest z rolnictwem, w części wschodniej zaś dominuje energetyka, górnictwo i przemysł wydobywczy.

a) Stan i zagrożenia środowiska

Według „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015” Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu najpoważniejszymi rodzajami zanieczyszczeń są:

- zanieczyszczenia powietrza,
  - zanieczyszczenia wód,
  - zanieczyszczenia klimatu akustycznego,
- a także
- niewystarczający poziom zagospodarowania odpadów.

„Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020” przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w 2016 r. przyczyny degradacji środowiska wskazuje po stronie:

- emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- presji zanieczyszczeń odprowadzanych do wód,
- zagrożeń powodziowych
- zagrożeń środowiska z tytułu wytwarzania odpadów,
- zagrożeń poważnych awarii.

Analiza ocen jakości powietrza prowadzona przez WIOŚ w Poznaniu w latach 2003-2013 wskazywała na poprawę jakości powietrza w Wielkopolsce. Początkowy wysoki negatywny poziom zanieczyszczeń powietrza generował sektor przemysłowo-energetyczny, a w mniejszym stopniu komunalny i transportowy, ale nadal sektor energetyczno-przemysłowy odpowiada za 70% zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Obecnie prowadzone badania wskazują duży poziom zanieczyszczeń po stronie tzw. niskiej emisji oraz ponadnormatywnych stężeń pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, ozonu oraz benzo(a)pirenu.

Wskazuje się, że zanieczyszczenia powietrza nie są równomierne w Wielkopolsce, a zależą od wielkości emisji oraz wielkości i wysokości źródła.

Nadal znacznym problemem w Wielkopolsce jest eutrofizacja wód. Czynnikiem zanieczyszczeń wód pozostaje niedostateczne wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacyjne na terenach wiejskich i obszarach aktywności turystycznej. Problemem jest rozbudowująca się sieć osadnicza na obszarach podmiejskich, której nie towarzyszy równomierna rozbudowa systemów oczyszczania wód.

Innymi czynnikami degradującymi zasoby wodne w województwie wielkopolskim są obszarowe zanieczyszczenia z obszarów użytkowanych rolniczo, nadmierny pobór wody i presja ze strony sektora energetycznego (górnictwo) powodująca obniżanie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych.

Rozwój obszarów zurbanizowanych będzie powodował stały wzrost zapotrzebowania na inwestycje gospodarki wodno-ściekowej; konieczność modernizowania istniejących sieci i oczyszczalni ścieków zwiększy zainteresowanie nowymi inwestycjami w tym obszarze.

Powtarzające się ekstremalne zjawiska pogodowe wzmagają zagrożenie powodziami oraz suszami na znacznym obszarze województwa. Wielkopolska jest regionem o małej średniej sumie rocznej opadów. Powodzie występują tu lokalnie i zależą od retencyjności wodnej gleb i od tego, w jakim stanie znajduje się infrastruktura przeciwpowodziowa, która nie jest wystarczająca. Z powodziami mamy do czynienia na dużych ciekach wodnych, takich jak: Warta, Prosna i Noteć, ale także na mniejszych, takich jak: Obra, Orla, Kanał Obry. Coraz częściej występują powodzie lokalne, związane z niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni.

W ostatnich latach mamy do czynienia z coraz większym natężeniem susz – mają one duży udział w pojawiających się w regionie pożarach. Są także przyczyną dewastacji zasobów wodnych regionu i czynnikiem utrudniającym gospodarkę rolną.

Na terenie Wielkopolski są obserwowane osuwiska związane z eksploatacją węgla brunatnego. Wschodnia część województwa, właśnie ze względu na węgiel, narażona jest również na ruchy masowe (głównie okolice Konina i Turku). Na terenie województwa, w skali lokalnej, mogą występować ruchy masowe związane z polodowcową rzeźbą terenu.

W Wielkopolsce znacznym problemem są zagrożenia nadmiernymi poziomami hałasu – najczęściej ze strony sieci komunikacyjnej (drogowej, kolejowej), ale także zakładów przemysłowych i usługowych. Lokalnymi o poważnym stopniu uciążliwości czynnikami hałasowymi są tor Poznań w Poznaniu oraz Lotnisko Ławica.

Gospodarka odpadami w regionie podlega różnym zmianom – prawnym, organizacyjnym i technicznym. Nowelizacja prawodawstwa odpadowego (m.in. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, ustawy o odpadach) wskazuje nowe obowiązki po stronie organizatorów systemów gospodarki odpadami w województwie. Wiele wymagań zostało zastosowanych dzięki wsparciu finansowemu WFOŚiGW w Poznaniu oraz wsparciu finansów unijnych w perspektywie 2017-2013, ale nowe zobowiązania prawne wynikające z dostosowania się Polski do prawodawstwa unijnego stwarzają konieczność ich wzmocnienia i rozbudowy. Na etapie 2016 r. trwają prace nad stworzeniem nowego „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022”, który wraz z planem inwestycyjnym ma określić strategię postępowania z odpadami na terenie województwa. Z analiz wynika, że poziom składowania odpadów na składowiskach zmniejszył się i osiągnął poziom przeszło 17%, a wzrósł poziom odpadów poddanych procesom przetwarzania. W fazie rozruchu znajduje się Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu, budowana w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

Wielkopolska to region o cennych obszarach przyrodniczych: 31,6 % powierzchni województwa objęte jest krajowymi formami ochrony przyrody. Na terenie województwa znajdują się 2 parki narodowe, 98 rezerwatów przyrody, 13 parków krajobrazowych, 33 obszary chronionego krajobrazu. Ochrona obszarowa obejmuje również 213 użytków ekologicznych, 3 zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, 3 819 pomników przyrody, a także strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

W ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Obszarów Natura 2000 na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 77 obszarów, w tym 19 obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz 58 specjalnych obszarów ochrony siedlisk.

Rosnąca presja urbanistyczna, niekontrolowany rozwój miast i wsi, w tym „rozlewanie się” miast, niekontrolowany ruch turystyczny oddziałujący często w sposób niekorzystny na obszary chronione, niekontrolowana presja rekreacyjna, a także zmieniające się reżimy hydrologiczne powiększają zagrożenia związane z integralnością obszarów chronionych i innych obszarów cennych przyrodniczo, na zasoby wodne, stan gleb i jakość powietrza.

b) analiza SWOT stanu środowiska i jego finansowania w województwie wielkopolskim

Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
Stan środowiska	Stan środowiska
Duża różnorodność środowiska przyrodniczego i bogactwo zasobów przyrodniczych w Wielkopolsce.	Niekorzystny bilans wodny regionu i przeważająca liczba jednolitych części wód z umiarkowanym i słabym stanem / potencjałem ekologicznym.
Liczne formy ochrony obszarowej i gatunkowej występujące w Wielkopolsce.	Pogarszająca się jakość powietrza na obszarach zurbanizowanych, skutkująca potrzebą objęcia aglomeracji wielkopolskich programami ochrony powietrza.
Stosunkowo zwarty system terenów leśnych.	Niezakończony proces aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych skutkujący problemami wystąpienia o dofinansowanie projektów środowiskowych ze środków UE.
Duże zasoby dla energii odnawialnych (wiatr, biomasa, źródła termalne).	Występujące zjawisko nadmiernego rozproszenia zabudowy mieszkaniowej i „rozlewania się” miast – wzrost poziomu dewastacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych w Wielkopolsce.
Przygotowana kadra naukowa i podmiotów zaangażowanych w obszarze ochrony środowiska.	Niekorzystny klimat akustyczny w miastach i w miejscach wzmożonej aktywności gospodarczej (lotniska, ruch komunikacyjny).

System finansowania	System finansowania
Duży potencjał finansowy gwarantujący stabilne źródło współfinansowania przedsięwzięć oraz kierowanie się interesem środowiskowym i publicznym, a nie wyłącznie opłacalnością przedsięwzięć (podejście niekomercyjne).	Wysoki poziom rezygnacji beneficjentów z przydzielonej pomocy na koniec roku i brak możliwości ponownego uruchomienia środków w danym.
Znajomość problematyki rozwoju regionalnego, problemów ochrony środowiska w regionie i współpraca z regionalnymi instytucjami ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i gospodarki wodnej.	Niewystarczające instrumenty mobilizujące samorządy do niewypowiadania umów na koniec roku.
Rozwijający się zobiektywizowany, bezstronny proces przyznawania dofinansowania (formalna procedura zamiast uznaniowości), różnorodność stosowanych zasad i form dofinansowania; możliwość ich dopasowania do specyfiki celów i potrzeb beneficjentów oraz skuteczna kontrola w zakresie wydatkowania środków na cele ochrony środowiska	Niewłączenie WFOŚiGW do systemu wdrażania środków UE w zakresie ochrony środowiska w ramach WRPO i okrojony zakres zaangażowania WFOŚiGW w proces wdrażania środków finansowych UE w ramach POIS.
Doświadczenie instytucjonalne w zarządzaniu środkami europejskimi, zdobyte w poprzednich perspektywach finansowych.	
Wysoko wykwalifikowana kadra, kompetentna w zakresie aktualnie realizowanych zadań.	
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
Stan środowiska	Stan środowiska
Zwiększająca się świadomość ekologiczna samorządów, przedsiębiorców i mieszkańców województwa powodująca większą staranność w działaniach na rzecz ochrony środowiska.	Systematyczne zmniejszanie się zasobów wodnych Wielkopolski wpływające na utratę różnorodności biologicznej i ograniczające szanse rozwojowe województwa.
Zwiększająca się ilość inwestycji i przedsięwzięć pozainwestycyjnych w obszarze ochrony środowiska, podejmowanych przez samorządy, przedsiębiorców, organizacje społeczne i inne podmioty publiczne i prywatne.	Istniejące i powstające ośrodki przemysłowe będące miejscem potencjalnych awarii przemysłowych i powstawania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.
Systematycznie zmniejszający się poziom zanieczyszczeń środowiska we wszystkich komponentach (woda, powietrze, powierzchnia ziemi) w skali województwa.	Chaos w planowaniu przestrzennym mający wpływ na degradację obszarów przyrodniczo cennych. Postępująca fragmentacja przestrzeni przyrodniczej.
Zwiększający się popyt na usługi turystyczne, stwarzający szanse na zachowanie zasobów przyrodniczych w regionie.	Niestabilność prawodawstwa gospodarczego niekorzystnie wpływającego na sprawy ochrony środowiska.

Zmiany prawodawstwa środowiskowego skutkującego zwiększeniem ochrony środowiska.	Największe w Polsce skupisko OSN z występującymi źródłami zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego.
	Ryzyko lokalizacji na terenie województwa odkrywkowej kopalni węgla brunatnego i poprowadzenia przez jego obszar innych inwestycji niekorzystnie wpływających na stan środowiska.
System finansowania	System finansowania
Rozwój nowych produktów finansowych WFOŚiGW na ochronę środowiska, zaangażowanie i inicjowanie przez WFOŚiGW nowych programów środowiskowych.	Duże zróżnicowanie poziomu rozwoju w poszczególnych subregionach Wielkopolski i wynikające z tego problemy z określaniem potrzeb inwestycyjnych i finansowych w ochronie środowiska.
Nowe obszary rozwoju gospodarczego: innowacje, rozwój nowych technologii, kreatywność, inwestycje inteligentne.	Wpływ kryzysu gospodarczego na ograniczenie dochodów publicznych i zmniejszenie zdolności inwestycyjnej w sferze budżetowej.
Uczestnictwo samorządu województwa wielkopolskiego w paneuropejskich organizacjach rozwoju regionalnego i ochrony środowiska i podejmowanie współpracy między regionami Europy w zakresie ochrony środowiska.	Rosnące zadłużenie i przekraczanie przez niektóre samorządy dopuszczalnych pułapów zadłużania się oraz obniżenie skłonności przedsiębiorców do podejmowania ryzyka inwestycyjnego.
Prawodawstwo Unii Europejskiej zwiększające wymogi środowiskowe i zaostrzające normy jakości środowiska we wszystkich komponentach, nadające ochronie środowiska i polityce klimatycznej miejsce szczególne w procesie rozwoju Europy, a w konsekwencji wynikające z niego zwiększające się obowiązki samorządów, przedsiębiorców i innych użytkowników środowiska.	Centralizacja systemu finansowania ochrony środowiska.

c) dokumenty krajowe i regionalne

Polityki środowiskowe regulują dokumenty o znaczeniu europejskim, krajowym i regionalnym. Wskazują one globalne i regionalne uwarunkowania ochrony środowiska, kierunki i tendencje rozwoju zjawisk, wskazują na wyzwania i potrzeby interwencji publicznej w tym zakresie.

Kluczowym krajowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska jest Strategia "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.", a ponadto są to m.in.:

- = Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
- = Strategia Rozwoju Kraju 2020
- = Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie
- = Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- = Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020
- = Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
- = Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- = Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020
- = Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- = Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022
- = Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- = Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry
- = Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020
- = Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego
- = Programy ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
- = Strategia wzrostu efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020
- = Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017
- = Polityka Leśna Państwa z 1997 r.

V. Kierunki wsparcia ze środków WFOŚiGW w latach 2017-2020.

Wsparcie finansowe ze środków WFOŚiGW w Poznaniu w okresie obowiązywania Strategii zostało podzielone na Priorytety, określające obszary wsparcia.

Priorytet I: Ochrona zasobów wodnych.

Priorytetem Funduszu będzie wspieranie działań służących realizacji celów Dyrektywy 2000/60/WE.

Priorytetem finansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu jest budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa systemów kanalizacji sanitarnej docierających istniejące oczyszczalnie oraz doprowadzających ścieki do nowo budowanych instalacji oczyszczania ścieków zawartych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Nowelizacja KPOŚK doprowadzi do eliminacji wielu bądź zmniejszenia granic istniejących aglomeracji wodno-ściekowych – stąd istnieje potrzeba kierowania wsparcia finansowego również na indywidualne i rozproszone systemy oczyszczania ścieków poza aglomeracjami wskazanymi w KPOŚK, zgodnie z właściwymi programami dla zlewni, powiatów lub gmin.

Nową tendencją w gospodarce wodno-ściekowej jest wdrażanie Planów Bezpieczeństwa Wody – WFOŚiGW dostrzega potrzebę finansowania działań związanych z tymi Planami.

WFOŚiGW w Poznaniu uczestnicząc w realizacji Programu Ochrony Jezior Polski Północnej zauważa potrzebę finansowania przedsięwzięć gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki wodnej w oparciu o zlewnie jezior przewidzianych do realizacji w ramach tego Programu.

Obszarem wsparcia będzie budowa, modernizacja urządzeń i budowli zwiększających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

WFOŚiGW będzie wspierał zadania związane z zagospodarowaniem wód opadowych zmierzających do zwiększenia retencji na terenach zurbanizowanych i pozwalających na ponowne jej zużytkowanie.

Obszarami wsparcia ze strony WFOŚiGW w Poznaniu będą także projekty mające na celu zwiększenie naturalnej i sztucznej retencji – mające na celu wyrównanie bilansu wodnego Wielkopolski, zwiększające poziom bezpieczeństwa powodziowego; projekty zwiększające naturalną pojemność zlewni, a także projekty związane z renaturyzacją cieków i zlewni, w tym projekty mające na celu przywracanie możliwości naturalnego meandrowania rzek.

W ramach Priorytetu I przewidziane jest finansowanie projektów związanych z zagospodarowaniem osadów ściekowych.

Priorytet II: Ochrona powierzchni ziemi.

W ramach Priorytetu II WFOŚiGW w Poznaniu dostrzega dwa obszary wsparcia: gospodarkę odpadami i ochronę ziemi.

W zakresie gospodarki odpadami priorytetem jest wdrażanie założeń Dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów.

Proces wdrażania zmian w obszarze gospodarki odpadami się nie skończył, nadal więc ważnym obszarem wsparcia, wymagającym pomocy finansowej ze strony WFOŚiGW w Poznaniu, pozostaje wzmocnienie ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, budowa, rozbudowa i modernizacja instalacji przetwarzania odpadów, systemów selektywnej zbiórki odpadów, odzysku i recyklingu. WFOŚiGW w Poznaniu widzi konieczność wsparcia samorządowych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, ale również systemów współtworzonych przez podmioty prywatne, a także projektów gospodarki odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi.

Konieczne jest dalsze finansowanie projektów związanych z zabezpieczaniem i rekultywacją nieczynnych oraz zamykanych składowisk na terenach objętych ponadlokalnymi systemami gospodarki odpadami oraz projekty unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Niezwykle ważnym wyzwaniem rangi europejskiej jest Gospodarka o Obiegu Zamkniętym – taki model gospodarki, w którym wyroby projektuje się pod kątem łatwości recyklingu, powtórnego użycia, ponownego wykorzystania, model zastępujący tradycyjny liniowy model od wydobycia surowca, poprzez wytworzenie produktu, jego wykorzystanie i składowanie. WFOŚiGW w Poznaniu dostrzega rosnącą tendencję w gospodarce nakierowaną na GOZ i widzi konieczność wsparcia projektów wdrażających założenia GOZ.

Niezwykle ważnym procesem są projekty remediacji i rekultywacji obszarów zdegradowanych i unieszkodliwianie zanieczyszczeń obszarowych, przywracanie im naturalnych funkcji.

Priorytet III: Ochrona atmosfery.

Jest to priorytet zgodny z założeniami Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza dla Europy.

Priorytetem aktywności Funduszu w tym obszarze będzie wsparcie projektów ograniczających niską i ponadstandardową emisję w strefach i aglomeracjach, dla których opracowano programy ochrony powietrza, na terenach zwartej zabudowy, w obiektach zabytkowych i na terenach chronionych.

Wsparcie projektów ograniczających niską emisję, emisję odtransportową, ale również zmniejszającą poziom zanieczyszczeń gazowych i pyłowych PM_{2,5} i PM₁₀ nie jest ograniczone do obszarów zakreślonych programami ochrony powietrza, ale pomoc

finansowa Funduszu będzie uruchomiona wszędzie tam, gdzie przekroczenia norm powietrza występują.

Priorytetem wsparcia ze strony WFOŚiGW w Poznaniu jest zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, w tym pochodzących ze źródeł termalnych, jako czynnika zwiększającego i stabilizującego bilans energetyczny regionu oraz minimalizującego eksploatację zasobów naturalnych.

Poprzez aktywność zespołu doradców energetycznych WFOŚiGW aktywizuje swoją rolę podmiotu wspierającego finansowo wdrażanie kompleksowych działań w zakresie oszczędności energii i poprawy efektywności energetycznej, jak i też podmiotu zwiększającego kompetencje samorządów lokalnych w tym obszarze.

Priorytet IV: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów.

Realizacja tego priorytetu wypełnia zapisy Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych dzięki fauny i flory oraz Dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikich ptaków.

Ochrona przyrody jako wzmocnienie różnorodności biologicznej jest niezwykle poważnym wyzwaniem rozwojowym współczesności. Procesy gospodarcze, rozwój miast, oddziałują negatywnie na sferę środowiskową, na przyrodniczą w szczególności.

WFOŚiGW w Poznaniu widzi konieczność silnego wsparcia dla procesów czynnej ochrony przyrody na terenach prawnie chronionych, zgodnie z zapisami planów ich ochrony lub planów zadań ochronnych oraz sporządzanie i wdrażanie planów ochrony lub planów zadań ochronnych.

Wsparcie finansowe dla zachowania różnorodności biologicznej jest potrzebne także na obszarach nie objętych formami ochrony, a pełniących ważną rolę w systemie korytarzy ekologicznych i obszarowych form ochrony.

Wsparcie dla ochrony bioróżnorodności dotyczy projektów nakierowanych na praktyczną zasadę zrównoważonego rozwoju w oparciu o zasoby przyrodnicze. Fundusz widzi konieczność wsparcia przedsięwzięć łączących funkcje ochronne obszarów cennych i zrównoważonego rozwoju.

Wsparciem Funduszu w tym obszarze będą objęte projekty ochrony obszarowej, siedliskowej oraz gatunkowej. Będą finansowane działania na rzecz utrzymania i odbudowy populacji zagrożonych i zanikających rodzimych gatunków flory i fauny.

Fundusz obejmie finansowaniem także tworzenie i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień w krajobrazie rolniczym, a także ochronę i rewaloryzację parków zabytkowych.

W tym obszarze finansowaniu będą podlegać projekty związane z odbudową zdegradowanych obszarów leśnych, nieleśnych i wodnych, a także związane z odbudową

zdegradowanych obszarów wodno-błotnych, istotnych z punktu widzenia ochrony przyrody oraz dla poprawy bilansu wodnego regionu.

WFOŚiGW w Poznaniu obejmie finansowaniem projekty związane z ochroną przyrody na obszarach rolnych (nasadzenia śródpolne), a także związane ze zwiększeniem różnorodności biologicznej na obszarach leśnych i wzmacniających ich rolę jako obszaru retencjonowania wody oraz elementu bilansu CO₂.

Priorytet V: Edukacja ekologiczna.

Wszelka aktywność na rzecz środowiska jest możliwa jedynie wtedy, gdy mamy do czynienia ze społeczeństwem świadomym potrzeb inwestowania w obszar ochrony środowiska, rozumiejącym mechanizmy i potrzeby związane z działaniami ochronnymi.

Edukacja ekologiczna powinna skupiać się nie tylko na sprawach ochrony przyrody, wzmacniania różnorodności biologicznej, ale także na sprawach praktycznych działań minimalizujących oddziaływanie człowieka na wszystkie komponenty środowiska. Finansowane będą projekty upowszechniające zachowania przyjazne środowisku poprzez m.in. publikacje wydawane drukiem i w wersji elektronicznej, dotyczące obszaru województwa wielkopolskiego.

Wsparciu finansowemu ze strony Funduszu podlegać będą nie tylko projekty edukacyjne związane z systemem nauczania w szkołach, ale także przedsięwzięcia edukacyjne nakierowane na edukację pozaszkolną, na projekty edukacyjne realizowane w formie warsztatów terenowych, zajęć edukacyjnych adresowanych do wielu pokoleń. Finansowaniem będzie objęty rozwój ośrodków edukacyjnych i przyrodniczych, tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych.

Oddzielnym obszarem wsparcia w tym Priorytecie będzie wspieranie finansowe zadań informacyjno-edukacyjnych w formie konferencji, szkoleń, warsztatów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej adresowanych do specjalistów i decydentów.

Priorytet VI: Zarządzanie i monitorowanie środowiska.

Problematyka ochrony środowiska jest zagadnieniem kompleksowym, które obejmuje również zagadnienia zarządzania, monitoringu i badań środowiska. Wszystkie one zyskają wsparcie WFOŚiGW w Poznaniu, w zakresie:

1. badań środowiska i upowszechniania ich wyników w zakresie najważniejszych problemów ochrony środowiska,
2. rozwoju i wzmocnienia sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania danych służących ochronie środowiska,
3. systemów kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie przewidzianym ustawodawstwem,

4. wspomagania państwowego monitoringu środowiska i innych systemów kontroli i pomiarów,
5. wspomagania systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku,
6. realizacji przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii istotnych w skali regionalnej,
7. badań jakości wody kąpielisk wykonywanych w ramach obowiązków nałożonych na organizatorów kąpielisk ustawą Prawo wodne,
8. zapobiegania skutkom zanieczyszczenia środowiska lub usuwania tych skutków w przypadku, gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
9. zadań związanych ze zwiększeniem lesistości regionu oraz zapobiegania szkodom w lasach i ich likwidacją,
10. przeciwdziałania klęskom żywiołowym i likwidowania ich skutków,
11. organizacji konferencji krajowych i międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Wielkopolski oraz ekspertyz wdrożeniowych oraz wymaganych ustawowo planów i programów.

VI. Wskaźniki i efekty ekologiczne.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla potrzeb oceny stopnia realizacji Strategii przyjmuje następujące mierniki do oceny skuteczności wdrażania Strategii:

- w zakresie Priorytetu I – liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków – 15 000 [RLM],
- w zakresie Priorytetu II – masa unieszkodliwionych odpadów – 5 000 [Mg/rok],
- w zakresie Priorytetu III – ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ – 6 000 [Mg/rok].
- w zakresie Priorytetu IV – powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów – 700 [ha].
- w Priorytetu V – liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych – 50 000 [osoba],
- w zakresie Priorytetu VI – liczba projektów w zakresie państwowego monitoringu środowiska – 10 [projekt].

VII. Struktura organizacyjna i instrumenty finansowania.

a) Analiza SWOT Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Mocne strony:

1. Wieloletnie doświadczenie w finansowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska.
2. Stabilny potencjał finansowy, gwarantujący pewne źródło współfinansowania przedsięwzięć.
3. Stosowanie zobiektywizowanych kryteriów i zasad przyznawania pomocy finansowej.
4. Mobilizowanie na rzecz środowiska środków z innych źródeł przez współfinansowanie zadań (efekt dźwigni).
5. Kierowanie się interesem publicznym i środowiskowym, a nie wyłącznie opłacalnością przedsięwzięć.
6. Kompetentna, rozwijająca się kadra, z dużą praktyką zawodową, umożliwiającą właściwą realizację zadań, w tym w zakresie wdrażania i zarządzania projektami krajowymi oraz programami operacyjnymi Unii Europejskiej.
7. Znajomość problematyki regionalnej, problemów ochrony środowiska w regionie.
8. Dobra współpraca z regionalnymi i centralnymi instytucjami ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i gospodarki wodnej.
9. Stosowane przez Fundusz zwrotne formy finansowania, co skutkuje stabilnością kapitału.
10. Różnorodność stosowanych zasad i form dofinansowania, możliwość ich dopasowania do specyfiki celów i potrzeb beneficjentów.
11. Sprawna kontrola w zakresie wydatkowania środków na cele ochrony środowiska.
12. Możliwość elastycznej reakcji poprzez współfinansowanie likwidacji zdarzeń nadzwyczajnych w środowisku.
13. Możliwość zapewnienia wkładu własnego dla projektów realizowanych przez samorządy przy udziale środków z UE.
14. Dobra współpraca z sektorem bankowym w zakresie wspólnego finansowania projektów środowiskowych.
15. Bieżący kontakt z beneficjentami, wzmocniony cyfrową obsługą beneficjentów.

Słabe strony:

1. Wysoki stan wolnych środków na koniec roku (rezygnacja gmin z przydzielonej pomocy na koniec roku i brak możliwości ponownego uruchomienia środków w danym roku).
2. Problem powtarzających się rezygnacji beneficjentów z przyznanej wstępnie pomocy finansowej w ciągu roku.
3. Częste zmiany prawodawstwa środowiskowego.

Szanse:

1. Pojawiające się szanse wynikające z nowych polityk i strategii krajowych, w których WFOŚiGW w Poznaniu uczestniczy i dzięki którym wzmacnia kompetencyjnie beneficjentów.
2. Rosnąca świadomość ekologiczna w społeczeństwie oraz zwiększająca się aktywność, w szczególności samorządów terytorialnych i instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw w ochronie środowiska.
3. Nowe obszary rozwoju gospodarczego: innowacje, rozwój nowych technologii, kreatywność.
4. Uczestnictwo samorządu województwa wielkopolskiego w paneuropejskich organizacjach rozwoju regionalnego i ochrony środowiska.
5. Wzmacniające się środowiskowe prawodawstwo Unii Europejskiej nadające ochronie środowiska szczególną rolę.

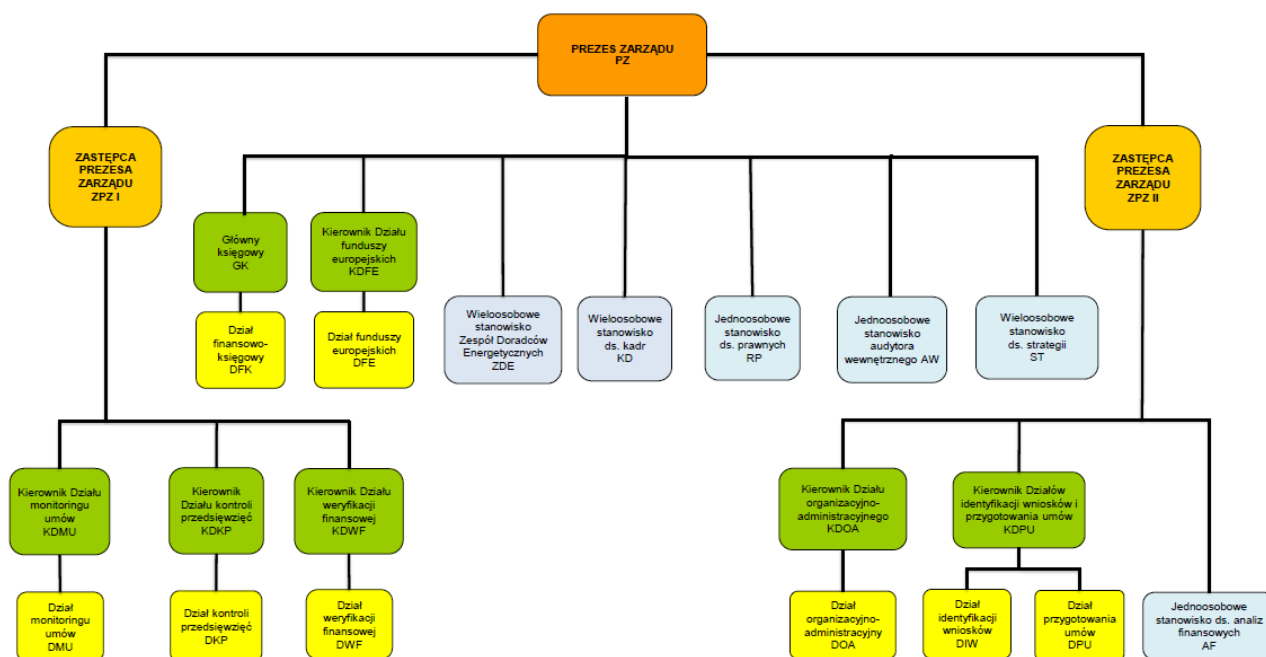
Zagrożenia:

1. Duże zróżnicowanie potrzeb inwestycyjnych i finansowych w ochronie środowiska w poszczególnych subregionach Wielkopolski.
2. Wpływ kryzysu gospodarczego na ograniczenie dochodów publicznych i zmniejszenie zdolności inwestycyjnej w sferze budżetowej.
3. Rosnące zadłużenie i przekraczanie przez niektóre samorzady dopuszczalnych pułapów zadłużania się.
4. Wpływ dekonunktury na obniżenie skłonności beneficjentów – przedsiębiorców do podejmowania ryzyka inwestycyjnego.
5. Niestabilność prawa krajowego i unijnego w zakresie ochrony środowiska i finansów.
6. Ryzyko zmiany priorytetów rozwojowych i ochrony środowiska na skutek kadencyjnej zmiany władz samorządowych.
7. Próby centralizowania systemu finansowania ochrony środowiska (Funduszy).

b) Organizacja i instrumenty finansowe WFOŚiGW w Poznaniu

Obecna **struktura organizacyjna** w WFOŚiGW w Poznaniu została stworzona i zaakceptowana przez Radę Nadzorczą w dniu 29 czerwca 2015 r.

Fundusz w tej strukturze jest gotowy do pracy przy obsłudze środków krajowych, jak i podjęciu współpracy z NFOŚiGW przy obsłudze Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Fundusz od początku 2017 r. zastosuje następujące **instrumenty finansowe**:

1. pożyczki - częściowo umarzalne oraz zwrotne,
2. dotacje,
3. dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki (przedsiębiorcy i osoby fizyczne) oraz dopłaty do kapitału – dla osób fizycznych.

Dominującym rodzajem beneficjenta pomocy finansowej pozostają samorządy terytorialne i będą one stanowiły największe grono ubiegających się o pomoc finansową ze strony Funduszu. Wzrost znaczenia sektora energetyki powoduje wzrost zainteresowania ze strony podmiotów prywatnych, jak i osób fizycznych.

Wszystkie szczegółowe zasady udzielania pomocy finansowej (oprocentowanie, skala dofinansowania, szczegółowe zasady uruchamiania nowych instrumentów finansowych) są zawarte i co roku aktualizowane w dokumencie pn. „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji ze środków WFOŚiGW w Poznaniu na rok...”, uchwalanym przez Radę Nadzorczą.

c) Polityka komunikacyjna

Zasadniczym celem strategii komunikacji jest utrzymanie, rozwój i utrwalenie pozytywnego wizerunku Funduszu oraz informowania o możliwościach finansowania przedsięwzięć służących ochronie środowiska oraz o stopniu realizacji przyjętej przez Fundusz określonej we Wspólnej Strategii:

- misji polegającej na skutecznym wspieraniu działania na rzecz środowiska,
- celu strategicznego, którym jest poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku.

Celem komunikacji jest dotarcie z jasnym, spójnym przekazem do wszystkich grup docelowych określonych jako kluczowe do współpracy w realizacji założonych celów i rezultatów.

Kluczowe grupy docelowe w komunikacji zewnętrznej:

1. Grupa docelowa bezpośrednia:
  - a. Beneficjenci
  - b. Potencjalni Beneficjenci
2. Grupa docelowa pośrednia:
  - a. Partnerzy: Bank Ochrony Środowiska S.A., Spółdzielcza Grupa Bankowa, pozostałe WFOŚiGW, NFOŚiGW,
  - b. Urzędy i jednostki im podległe: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, regionalne zarządy gospodarki wodnej, Wojewoda, Marszałek, burmistrzowie, wójtowie, gminy, powiaty, starostwa,
  - c. Szkoły: wyższe, średnie, gimnazjalne, podstawowe,
  - d. Ogół społeczeństwa,
  - e. Dziennikarze.

Kluczowe kanały komunikacyjne:

Kanały komunikacji wybrane zostały w oparciu o wyniki raportu pn. „Badanie poziomu satysfakcji z usług NFOŚiGW beneficjentów, którzy uzyskali lub nie uzyskali z jego strony dofinansowania swoich projektów w latach 2002-2009”. Należą do nich w kolejności:

1. strona internetowa WFOŚiGW w Poznaniu (w 2017 r. będzie zmieniany layout i wzbogaćana jej treść),
2. bezpośrednie kontakty z beneficjentami w tym spotkania, rozmowy telefoniczne, komunikacja przez e- mail-e,
3. prasa, czasopisma, publikacje (w tym w Internecie),
4. drukowane materiały informacyjne, w tym magazyn Eko Fakty,
5. konferencje i szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.

Kanałem uzupełniającym są:

- Targi POL-ECO-SYSTEM,
- informacyjne programy radiowe i telewizyjne, wystąpienia członków zarządu i kadry zarządzającej.

Komunikacja wewnętrzna:

Głównymi kanałami w komunikacji wewnętrznej są:

- bezpośrednie spotkania z przełożonymi,
- informacje na stronie WWW,
- biuletyn wewnętrzny w wersji drukowanej i elektronicznej (kwartalnik),
- materiał pozyskany w wyniku monitoringu mediów na hasło WFOŚiGW w Poznaniu,
- e-maile.

Dodatkowe działania, które podejmie WFOŚiGW w Poznaniu w celu umacniania profesjonalnego wizerunku:

- honorowy patronat nad wybranymi przedsięwzięciami, których celem jest edukacja środowiskowa i ekologiczna oraz propagowanie pożądanych postaw zgodnych ze strategią i misją Funduszu,
- dobór konferencji, w których WFOŚiGW w Poznaniu bierze czynny udział, tj.: uczestnictwo i wygłaszanie prelekcji podczas tych przedsięwzięć, których charakter jest zbieżny z jego misją i prowadzoną działalnością.

W ramach rozwoju komunikacji jako dobrą praktykę WFOŚiGW w Poznaniu przyjmuje stałą wymianę doświadczeń związanych z promocją w pozostałych WFOŚiGW w Polsce.

Wizerunek medialny będzie kontrolowany przez śledzenie komunikatów prasowych, jakie ukazują się na temat Funduszu (monitoring mediów).

VIII. Finansowanie według Priorytetów – prognoza.

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w mln zł)		Plan 2016 r.	Plan 2017 r.	Plan 2018 r.	Plan 2019 r.	Plan 2020 r.	Łącznie plan na lata
1	Działalność pożyczkowa ze środków własnych razem, z tego:	114,80	126,90	134,60	125,80	133,30	533,20
1.1	Ochrona wód i gospodarka wodna	95,20	96,00	100,00	90,60	96,30	385,20
1.2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	5,10	8,90	11,50	11,50	12,00	48,00
1.3	Ochrona klimatu, atmosfery oraz wspieranie przejścia do gospodarki niskoemisyjnej	14,40	22,00	23,10	23,70	25,00	100,00
1.4	Ochrona różnorodności biologicznej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5	Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Działalność dotacyjna ze środków własnych razem (łącznie z umorzeniami, dopłatami do oprocentowania, przekazaniem środków j b i in.), z tego:	38,20	37,70	37,70	37,70	40,70	162,80
2.1	Ochrona wód i gospodarka wodna	10,85	10,50	10,50	11,50	14,50	58,00
2.2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	4,48	4,00	4,00	4,50	5,00	20,00
2.3	Ochrona klimatu, atmosfery oraz wspieranie przejścia do gospodarki niskoemisyjnej	4,07	4,50	4,50	5,50	7,00	28,00
2.4	Ochrona różnorodności biologicznej	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	4,00
2.5	Pozostałe	17,80	17,70	17,70	15,20	13,20	52,80
3	Działalność kapitałowa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

IX. Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Współpraca Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest prowadzona od momentu powstania obu Funduszy.

Widocznym jej aspektem jest „Wspólna Strategia NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2017-2020” uchwalona przez Radę Nadzorczą Funduszu.

„Wspólna Strategia” powstawała w ramach pracy grupy roboczej, w skład której wchodziłi przedstawiciele NFOŚiGW i kilku wojewódzkich funduszy. Nad pracami grupy opiekę sprawował Komitet Sterujący. Przedstawiciele WFOŚiGW w Poznaniu uczestniczyli w pracach obu ciał.

Współpraca WFOŚiGW w Poznaniu z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będzie prowadzona w oparciu o priorytety współpracy określone we Wspólnej Strategii w następujących obszarach:

1.1. Priorytety w zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej

1. Koncentracja działań NFOŚiGW i WFOŚiGW na tworzeniu warunków do wsparcia wdrażania i pełnego wykorzystania dostępnych dla Polski środków europejskich na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.
2. Zwiększenie wykorzystywania dostępnych środków Funduszy i efektywności ich wykorzystywania.

1.2. Priorytety w zakresie komunikacji i obsługi beneficjentów

1. Poprawa komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.
2. Sprawna obsługa beneficjentów.

1.3. Priorytety w zakresie rozwoju systemu Funduszy

1. Adaptacja do zmian i wyzwań związanych z wdrażaniem polityk i instrumentów finansowych UE.
2. Wzmacnianie potencjału Funduszy w zakresie programowania, monitoringu, ewaluacji oraz prognozowania.

oraz w oparciu o dziedzinowe cele środowiskowe:

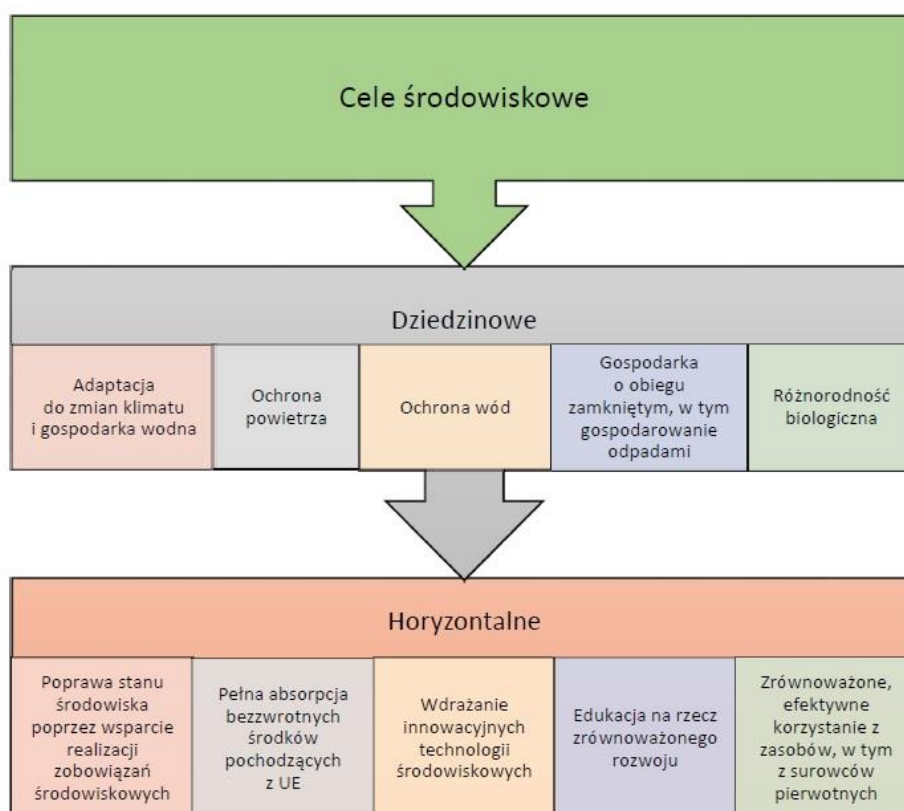
2.1. Adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna;

2.2. Ochrona powietrza;

2.3. Ochrona wód;

2.4. Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami;

2.5. Różnorodność biologiczna;

Ponadto, WFOŚiGW w Poznaniu podjął się współpracy z innymi wojewódzkimi funduszami w zakresie realizacji Programu Ochrony Jezior Polski Północnej w Wielkopolsce. WFOŚiGW w Poznaniu – obok funduszy z Białegostoku, Olsztyna, Gdańska, Torunia, Szczecina i Poznania – uczestniczy w programie zmierzającym do poprawy stanu jednolitych części wód zlewni wybranych jezior.

W latach 2014-2016 WFOŚiGW przy współpracy z przedstawicielami RDOŚ w Poznaniu, WZMiUW oraz WIOŚ i PAN wytypował jeziora do pierwszego etapu Programu. Obecnie, po oszacowaniu skali potrzeb finansowych, WFOŚiGW w Poznaniu przystępuje do kolejnych etapów realizacji Programu, m.in. współfinansowania kompleksowych planów ochrony zlewni jezior oraz współfinansowania projektów wynikających z tych planów.

X. Udział Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w programach i porozumieniach rozwoju regionalnego i ochrony środowiska.

W obecnej perspektywie finansowej UE 2014-2020 Fundusz współpracuje z NFOŚiGW w zakresie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w znacznie mniejszym zakresie niż w perspektywie 2007-2013.

Ponadto, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w poprzednich latach zainicjował, przy współpracy z innymi podmiotami, nowe programy:

- Wielkopolskiej Sieci Obszarów Natura 2000,
- Wielkopolskiej Sieci Edukacji Ekologicznej.

Wielkopolska Sieć Obszarów Natura 2000: Istniejące na terenie Wielkopolski obszary Natura 2000 są elementem europejskiej sieci ochrony przyrody. Funkcjonują tu obszary ochrony siedliskowej i ptasiej. Każdy z wielkopolskich obszarów Natura 2000 powstawał w różnych ekosystemach, przy bardzo różnych doświadczeniach samorządowych.

W czerwcu 2015r. odbyła się pierwsza konferencja dotycząca obszarów Natura 2000, na której zaprezentowano dobre praktyki we wdrażaniu zasad ochrony. Kontynuowanie kolejnych warsztatów było uzależnione od harmonogramu wdrażania priorytetu środowiskowego Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+. W związku z planowanymi naborami w obszarze „ochrona przyrody” w 2017r., Fundusz będzie kontynuował projekt w formie warsztatów, które skupione będą na:

- wymianie doświadczeń w prowadzeniu działań ochronnych na terenie obszarów Natura 2000,
- wprowadzaniu obszarów Natura 2000 do gminnych programów i planów rozwojowych,
- wspólnej promocji wielkopolskich obszarów Natura 2000 (m.in. poprzez opracowanie katalogu wielkopolskich obszarów Natura 2000, stworzenie witryny www, newslettera),
- zainicjowaniu współpracy lokalnych samorządów, organizacji i instytucji pod kątem ochrony i rozwoju obszarów Natura 2000,
- stworzeniu katalogu dobrych praktyk związanych z obszarami Natura 2000,
- stworzeniu mechanizmów wdrażania dobrych zasad rozwoju gospodarczego na terenie obszarów Natura 2000, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wielkopolska Sieć Edukacji Ekologicznej: Istniejące ośrodki, instytucje i organizacje prowadzące zadania zakresu edukacji ekologicznej wielokrotnie zamykają swoją ofertę w skali swojego obszaru działania (niekiedy o skali lokalnej). Fundusz zauważa potrzebę aktywizacji współpracy między różnymi podmiotami prowadzącymi edukację ekologiczną i potrzebę wzrostu poziomu wymiany wzajemnych doświadczeń w tym obszarze.

W 2015r. i w 2016r. Fundusz prowadził ankietyzację ośrodków i podmiotów prowadzących edukację ekologiczną. Od 2017r. Fundusz przystąpi do kolejnego etapu programu Wielkopolska Sieć Edukacji Ekologicznej poprzez:

- organizację w 2017r. konferencji Wielkopolskiej Sieci Edukacji Ekologicznej (wymiana doświadczeń i ofert w zakresie edukacji ekologicznej),
- stworzenie Przeglądu Edukacji Ekologicznej zawierającego podstawowe dane i informacje o wszystkich ośrodkach, instytucjach, organizacjach, środowiskach i placówkach zajmujących się edukacją ekologiczną,
- przystąpienie we współpracy z innymi jednostkami do opracowania wojewódzkiej strategii edukacji ekologicznej zawierającej priorytety rozwoju regionalnego i ochrony środowiska.

XI. Ramy czasowe obowiązywania Strategii, aktualizacja i ocena funkcjonowania strategii.

Strategia WFOŚiGW w Poznaniu obejmuje czteroletni okres określony latami 2017 – 2020, z perspektywą do 2025r.

WFOŚiGW w Poznaniu przewiduje pierwszą aktualizację niniejszej Strategii w 2018r. po wcześniejszym przyjęciu Sprawozdania z realizacji Strategii z lat 2013 – 2016.

Oceny wdrażania Strategii dokonywać będzie Rada Nadzorcza podczas wyznaczonego posiedzenia, a także określi czas rozpoczęcia i skalę dokonywania aktualizacji Strategii.

Monitoring realizacji Strategii Działania Funduszu będzie prowadzony na bieżąco, a wnioski, uwagi i rekomendacje z niego wynikające, będą przedmiotem informacji i oceny dokonywanej przez Radę Nadzorczą, zgodnie z wymogami ustawowymi i zapisanymi statutowymi.

Bieżący monitoring Strategii będzie prowadzony w ramach działalności WFOŚiGW.